

Ideologie vítězí ???

V současnosti se obáváme dalších projevů islámistického radikalismu, který vzhledem k praktické neúspěšnosti jeho příznivců požaduje vytvoření utopické společnosti řízené Božími zákony, což sebou přináší rozsáhlou paletu násilí. Zde dochází k soupeření dvou směrů, menšinových šíitů s většinovými sunnity. Vyhlášený islámský stát - chálifát měl „obnovit“ vládu nad všemi územími obývanými muslimy, což znamená trvalý boj se státy tzv. Západu. Novodobá hybridní „třicetiletá“ válka začala 11. 9. 2001 leteckým útokem na „dvojčata“, v New Yorku, k bojovému vzepětí došlo vyhlášením islámského státu - chálifátu v Iráku a Sýrii v r 2006 a po jeho likvidaci můžeme doufat, že se problematika přesune spíše mezi ideologické směry islámu.

Domácí ideologie bezzásahovosti vedená menšinou společnosti - ideologů divočiny požaduje radikální revoluční nastolení přírodních procesů k výrobě utopické virtuální divočiny v civilizované přírodě na většině území našich národních parků. Zřejmě vychází z ideové vize záchrany a obnovení „přírodní přírody“, v rozporu s vědeckým ekosystémovým asistenčním managementem. Ideová podstata bezzásahovosti k přírodním procesům vychází z obdobných ideologických principů jako výše uvedená náboženská ideologie, pouze míra násilí je zatím nesrovnatelná, avšak celkové škody jsou již srovnatelné. Výhledově však ochrana přírodních procesů, kterými jsou např. epidemie chorob a škůdců, požáry, eroze, větrné smrště, povodně, sucha aj. může způsobit civilizační rozpad a nástup pouští. Většina minulých historických civilizací zanikla suchem, přičemž sucho bylo obvykle způsobeno neekologickou antropogenní exploatací území.

Prvotní líheň ideologů divočiny byla na JČU v Českých Budějovicích, za vydatné trvalé pomoci Hnutí DUHA (dotovaného průměrně 16,5 mil. Kč/rok) při sofistikované mediální propagandě, využívající lživých argumentů, která vítězí od nástupu ministra R. Brabce (ANO). Ideologové výroby divočiny ač jsou v menšině, dosáhli ovládnutí rozhodujících pozic, nepřipouštěna je vědecká rozprava - kolokvium, natož oponentura, „nevhodné“ publikace byly cenzurově znepřístupněny a nevhodné osoby na významných postech odstraněny.

Absolventi přírodovědecké fakulty státní JČU jsou vychováni v trendu: je třeba a všechno uschlo, aby vznikl přírodní les, ale bude to těžké.

Tato ideologie postupně byla úporně prosazována od vzniku NP Šumava v roce 1991. Rozsáhlá disturbance hřenebových smrčín Šumavy byla naoktrojována v délce 40 km na ploše 25 tis. ha a způsobila stamiliardové škody. Současná novela zákona o ochraně přírody a krajiny, která tyto škody „přikrývá“ byla politicky „vybojována“ na základě lživých údajů- Její aktéři a postup jsou dobře dokumentovány, např. v publikaci „Ochrana hodnot přírody a krajiny Šumavy a její vývoj od vyhlášení CHKO a NP (Hnutí Život Plzeň 2016):

Úvod

"Téměř až do konce 30.let 20. století byla Šumava zalidněná, políčka obdělávaná a vypásána v potu tváře a při nesmírné dřině, selské lesy chráněny jako oko v hlavě a dědictví budoucím generacím, cesty udržované, krajina kultivovaná. Obyvatele obou národností tvrdé podmínky hor nerozpojovaly, naopak vedly k soudržnosti. Nebyly zde žádné dráty, zákazy, vojenské prostory, hraniční pásma ...

Nejprve přišlo k vyhnání českých obyvatel z území obsazených fašistickým Německem. A po něm přišel odsun německých obyvatel ... Brzy potom nastaly další změny, a tak pro obyčejného člověka vlastně státní hranici suplovaly cedule ohraničující vojenský prostor nebo hraniční pásmo. Centrální Šumava s nejkrásnějšími přírodními partiemi se po dlouhá desetiletí stala jen tušenou skutečností. Jen co padly tyto zátarasy, přispěchali s dalšími omezeními ochránějí ..."

Z předmluvy Milana Pokorného ke knize Zdeňka Roučky Tenkrát na Šumavě

Šumava je srdeční záležitostí velké části obyvatel ČR, téma Šumava je citlivé a zpolitizované. Vývoj Šumavy dlouhodobě ovlivňuje nejen zdejší region, ale v širších vazbách, včetně mezoklimatické i celou ČR.

Po dlouhodobých přípravách byla vyhlášena Chráněná krajinná oblast Šumava 27.12.1973. Revoluční vzednutí v listopadu 1990 přivedilo vymezení Národního parku Šumava 20.3.1991.

O směřování ochrany Šumavy by se mělo diskutovat a oponovat, neboť rozhodnutí o výrazné, resp. zásadní změně ekosystémového managementu tohoto veřejného statku by mělo být záležitostí společenské volby a společenského konsensu. Šumava je v současnosti konzervativně chráněna složitou soustavou územních omezení, přičemž tento systém je pro obce, obyvatele a návštěvníky netransparentní, převážně restriktivní, navíc v konkrétních situacích často odvislý od blahovůle či ambiciózních záměrů několika jedinců „vrchnostenské“ Správy či Ministerstva životního prostředí. Správa NP a CHKO Šumava, vystupovala často ne ve spolupráci s obcemi a obyvateli, ale v přímém střetu s jejich potřebami, s výjimkou vedené „krizovým managerem“ J. Stráským. Většina podstatných informací o problémovém směřování ochrany přírody a krajiny v Národním parku Šumava byla již uvedena v publikacích Šumava a její perspektivy I, II, vydané v letech 2012 a 2013. Protože druhý díl je již rozebrán, dochází k třetímu upraveném vydání a to pouze na CD. Aktuální potřeba pravdivých informací vyplývá nejen z naoktrojované zvrhle a rozsáhle chráněné bezzásahovosti přírodních procesů, oproti potřebné ochraně dochovaných hodnot přírody a krajiny, ale i z připravované jednoúčelové novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny. Při nevyváženém řešení jsou realizovány hrozby jak environmentální, tak ekonomické i sociální. Zásadně veškeré základní dokumenty o využití jednotlivých území ČR podléhají dlouhodobému širokému schvalování, tj. Politika územního rozvoje ČR, Zásady územního rozvoje jednotlivých krajů a Územní plány obcí. Zatím však využití největšího chráněného území přírody a krajiny - Šumavy bylo zcela zásadně ovlivněno skupinou fanatických osob, prosazujících bezzásahovou divočinu s cílem „příroda pro přírodu“, v podtextu bez lidí, bez ohledu na environmentální, sociální a ekonomické dopady za sofistikované propagandy „divočiny“ mediálními prostředky. Většinová společnost, zejména znající konkrétní situaci, místní obce jsou zcela opačného názoru. Vzhledem k současné fatální situaci, se zdá, že překračování standardních norem při rozhodování o celospolečenských záležitostech, kdy „nekontrolovatelný garant“ území Šumavy –

Ministerstvo životního prostředí ČR neuváženě a nezodpovědně rozhodovalo, neboť není napojeno na existencionální život a jeho problematiku, bude zřejmě muset řešit Nejvyšší správní nebo Evropský soud. Na rozhodování o koncepci přírodního a životního prostředí v rozsáhlém území regionu Šumavy se v každém případě musí podílet veřejnost. Toto však nemůže dobře fungovat v nerovnoprávném postavení Správy a místních obyvatel. Potřebné je zcela nově upravit ochranu přírody, resp. její management, neboť uskutečňovaný model nevyhovuje, protože dochovanou přírodu devastuje a také nově řešit problematiku Šumavy a ostatních národních parků.

GEOBOTANICKÉ POSOUZENÍ CENTRÁLNÍ ČÁSTI NOVÉHO NP ŠUMAVA pro účely zonace a management z r. 1991 (jeho doporučení ale nebyla uplatněna!)

RNDr. Stanislav Kučera, vynikající ekolog, býv. pracovník NP Šumava
(žel předčasně odešel)

„Na základě vzniklé potřeby jsem byl vyzván MŽP ČR k vyhodnocení potenciálně nejcennější části NP Šumava. Rychlý vývoj událostí kolem vzniku národního parku poněkud předběhl původní předpoklady, proto má materiál spíše povahu komentáře, nežli charakter ucelené studie. Proto upouštím i od souborného výčtu použité literatury, z novějších autorů podstatně přispěli k poznatkům v určitých úsecích: Albrecht, Holub, Král, Nesvadbová, Sofron, Skalický, Moravec, Šandová, Balátová-Tuláčková, Štěpán, Vaněček, Vondráček, Vorel a Kopecký (na území VVP Dobrá Voda).

Maximalistické řešení národního parku a jeho I. zóny neodpovídá přírodní realitě. Šumava ve svém celku není divočinou, šumavskou krajinu, až na výjimky, spoluvytvářel člověk, který bezděčnou podporou přirozeného bezlesí a záměrným rozšiřováním bezlesých ploch se stal spoluvůrcem hodnot zdejší přírody.

Možné je sledovat dva pohledy:

- „Ekologizující“ pohled neodborného sympatizanta, ale i vzdělaného ryzího teoretika vidí tuto oblast nadhledem z letadla: jako homogenní zelený ostrov, který je možno udržet v celistvosti minimalizováním lidských zásahů a činností vůbec.

- Ekolog s praktickou zkušeností lesního či zemědělského hospodáře vidí věci horizontálním pohledem: různorodost přirozených stanovišť, porostní stadia ovlivněná způsoby hospodaření minulého i současného, atd., atd.

Jistě je možno ze dne na den ukončit hospodaření a nechat vše přírodě - nehledíme-li na čas, „ostrov“ zůstane zelený, jen vnitřní struktury budou podléhat změnám. Měřítkem času pro regeneraci lesa bude pak několik staletí, tato cesta ke stabilizaci může trvat i více než jedno tisíciletí, pokud ale k tomu dojde.

Středoevropské lesnictví má mnoho zkušeností, proč je právě zde nevyužít k rychlejšímu převedení exploitované, místy až zdevastované krajiny do přijatelnějšího stavu, který by byl přechodným stupněm k budoucí harmonii? - svah po svahu, porost po porostu, tak jak si to jejich současný stav a stanoviště žádá.

Také kulturní bezlesí není žádoucí převést šmahem na les a krajinu tak zhomogenizovat a zlikvidovat tím i některé unikátní typy nelesní vegetace, o druhovém bohatství nemluvě.

Současné spory o budoucnost centrální Šumavy jsou především sporem obou těchto koncepcí:

- Praktické nebezpečí prvé koncepce spočívá v tom, že v podstatě jde o přímočarou aplikaci „čisté“ ekologické teorie. I pro bohatou společnost, s liberálním, demokratickým zřízením je však v dané geografické oblasti sotva přijatelná.

- Druhá koncepce předpokládá morální i ekonomickou motivaci obyvatel, při její aplikaci ale hrozí stálá možnost bezděčného či záměrného nedodržování přijatých limitů pro lidské aktivity.

Jsem však zastáncem tohoto druhého směru, pro zásahy cílené k postupné stabilizaci a regeneraci porostů. Bez těchto zásahů mohou zůstat jen přirozené lesní porosty s charakterem edafických a klimatických klimaxů, zejména s výraznějším zastoupením listnáčů. **Odstupňované zásahy si vyžadují všechny typy antropogenního bezlesí.**

Doporučení pro ochranný režim

Les je vůdčím a určujícím ekosystémem zájmového území, který ovlivňuje a někdy i podmiňuje stav jiných, kontaktních ekosystémů, např. rašelinišť. Péče o les proto vždy bude, zejména v této centrální části pohoří, kostrou a nejvýznamnějším článkem péče o národní park. Smrčiny, jako klimax klimatický, nehojně zastoupené v nejvyšším stupni v příhraniční oblasti, jsou v úhrnu dosti poznamenány hospodářskými zásahy. Až na nevelké části, mají co do struktury úplnou převahu znaků kulturního lesa. Klimatické lesní klimaxy v nižších vegetačních stupních byly vesměs ovlivněny hospodářskou exploatací lesa. Je samozřejmé, že i zcela kulturní a stejnověkové kultury s vyšším zastoupením buku, nebo přerostlé pastevní pařeziny, významně zvyšují pestrost vegetace, umožňují přežívání doprovodných druhů podrostu a tak jsou potenciálními rezervami pro regeneraci přirozené lesní vegetace. Současný všeobecně nedobrá stav lesů v zájmovém území je celkem znám. **Důležité je hledat cesty k nápravě pro budoucnost, pro níž chybějí předpoklady právní i fyzické. Ve vztahu k lesním ekosystémům vyplývá naléhavá potřeba účelového hospodaření vč. I. zóny. Jen při dodržení této zásadní podmínky mohou považovat za přijatelné současné vymezení zóny I. na lesním fondu,** na němž jsem se spolupodílel.

Velmi povšechně lze zobecnit, že téměř bez zásahu lze ponechat edafické klimaxy - na rašelinných, zamokřených, suťových aj. extrémních stanovištích.

Přijetí odpovídající koncepce péče o lesy by nemuselo být znepokojující, kdyby

- převážná část lesů nebyla středně až silně poškozena,
- byl k dispozici dostatek finančních zdrojů, kvalitních pracovních sil a odpovídající techniky,
- vymizela nedůvěra mezi orgány státní ochrany přírody - MŽP a ostatními subjekty,
- na obou stranách hranice se prováděla stejná koncepce.

Horské louky a pastviny vysoké Šumavy tradičně obhospodařované byly vesměs porosty s nízkou produkcí, avšak druhově velmi pestré, citlivě kopírující pestrou mozaiku přírodních stanovišť na živinami přirozeně chudých půdách krystalinika. **Tato bezlesí v kombinaci s lesnatými plochami vytvářejí soubor geopsychických vjemů: unikátní celek členité krajiny – to je fenomén Šumavy, tak vnímá krajinu její obyvatel i náhodný návštěvník.** Dopustíme-li zánik těchto biotopů, zlikviduje tím v průběhu 2-3 desetiletí desítky jednotek polopřirozené vegetace, přičemž některé z nich mají endemický charakter. **Byla by to ztráta kulturní, srovnatelná s likvidací památek celé časové vrstvy, např. baroka, pro určité území.** Byla by to především ztráta na reprodukcích se hodnotách živé přírody, potenciálně využitelných k užítku budoucích generací.

Národní parky, vedle svých zásadních funkcí ochranných, musí také ve vysoké míře poskytovat užitek obyvatelstvu, nemá-li být soustavně politicky zpochybňována účelnost a nutnost jejich existence. Představa zásadní minimalizace značených letních turistických tras v zájmovém území je absurdní, stejně tak představa vazby vstupu na některé trasy pouze s doprovodem je málo vhodná.“

Závěrečná poznámka

Ze jmenovaných znalců přírodních poměrů Šumavy se prakticky dále nikdo nemohl zúčastnit koncepce směřování NPŠ, dokonce RNDr. Jaromír Sofroň, největší znalec květeny Šumavy, měl toto území prakticky zakázané a nahradil ho pracovník JČU Ing. Milan Štech, čerpající z výborných podkladů zesnulého Ing. Františka Procházky.

Doslov

Nevadí, že se široké území vynucené „divočiny“ po rozpadu lesů fatálně vysušuje, nevadí, že příroda nedoplňuje původní listnáče, nevadí, že druhová diverzita mizí, ale vítězíme - vybojovali jsme pod praporem R. Brabce (ANO) zdevastovanou virtuální divočinu ...

Doufejme, že tato domácí ideologická třicetiletá válka skončí vítězstvím pravdy a rozumu, který dokáže spolupracovat s přírodou a jejími přírodními procesy, spolupracovat s běžnými lidmi odkojenými přírodou a zajistit nejen udržitelný vývoj přírodních a krajinných hodnot, ale i příznivého životního prostředí a přátelských chráněných území.